

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мартин Венец Димитров, Катедра "Предпродукция и продукция", Факултет "Екранни изкуства" – НАТФИЗ „Кр.Сарафов“, научна специалност Кинознание, киноизкуство и телевизия (филмово и телевизионно операторство)

Относно: представен дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление: 8.4. Театрално и филмово изкуство, научна специалност Кинознание, киноизкуство и телевизия (филмово и телевизионно операторство)

Автор на дисертационния труд: Николай Йорданов Йорданов

Тема на дисертационния труд: „ДРАМАТУРГИЧНИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ АСПЕКТИ В РИАЛИТИ ПРЕДАВАНИЯТА ЗА ТАЛАНТИ“

Научен ръководител: проф. д-р Станислав Семерджиев

Кратки биографични данни за докторанта

Николай Йорданов е завършил магистратура в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“ през 2019г. и като негов възпитаник е поканен на преподава на студентите вече 5 години теми, свързани с телевизионният риалити формат, производство на ТВ шоупрограми както и упражнения свързани със спецификата на „Строеж на персонажа“ и „Сюжетостроене“ в модул „Драматургия“. Над 20 години е сред водещите сценаристи и главни фигури зад кадър в български и чужди риалити телевизионни формати, сред които: „България търси талант“, „Fear factory“, „Х - фактор“, „Шеф под прикритие“ и много други. Един от сценаристите на „Гласът на България“, „Фермата 4“, „Един за друг“, „Аз обичам България“. Автор и на две книги: „Бележки от Ада“ и „Не казвай на мама“. Работи с НоваТВ, БНТ, Discovery INC, Unicef, Kanal D – Romania, bTV и други. Именно поради професионалната си, многогодишна и качествена практическа дейност в ТВ предавания, шоу програми и работа в различни формати и ТВ сериали, Йорданов свежда опита си на терен до това дисертационното изследване.

Предадените от Николай Йорданов материали включват следните документи:

- дисертационен труд;
- автореферат
- автобиография
- справка за приносите на научния труд
- четири приложения с въпросници за различни предавания

Нямам забележки относно предоставените данни.

Общо представяне и качества на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 212 страници, увод, шест глави, обобщение, пет приложения, библиография с 49 заглавия на български, английски и руски език. Текстът съдържа 38 илюстративни материала (кадри, снимки, илюстрации и нестатистически графики); 9 статистически графики и шест таблици. Във въведението на научната работа, в общата и характеристика, коректно се обосновава изборът на темата от позиция на реално практикуващ. Обемът на текста, изложението му и изводите отговарят на изискванията за присъждането на научната и образователна степен доктор.

Разработената от докторанта Николай Йорданов дисертация на тема „Драматургични и производствени аспекти в риалити предаванията за таланти“ е значима тема в контекста на съвременните медийни проучвания и с точна функционална насоченост. Независимо, че ТВ риалити предавания съществуват от 60те години на 20 век, в наши дни се забелязва тяхното възраждане и това ги прави особено актуални за много телевизии и стрийминг платформи. Поставената цел е анализ на българското риалити предаване от създаването му до наши дни (2024) в теоретичен и практически контекст. Още в заглавието на труда ясно се дефинира обектът на научната работа, а именно начинът на създаване на специфично телевизионно състезание с акцент отделният човек - талант. Коректно се споменават и отделните видове риалити жанрове, като „социален експеримент“ (Big Brother), „приключенски“ (Игри на волята), „скриптед риалити“, инсценирани, (Storage wars, Ергенът). Предметът на изследване са всички фактори необходими при създаване на такъв тип шоу при вече произведен и лицензиран продукт по изградена чуждестранна формула, както и адаптирането му за българският телевизионен пазар със запазване на основната концепция и нагаждане на съдържанието към местните

вкусове и нрави. Докторантът представя подробен исторически преглед на ТВ риалити предаванията, изследва различните жанрове и формати, както и техният еволюционен път. Този преглед е добре структуриран и подчертава повратните точки и тенденции в развитието на тези телевизионни формати. Полезно е, че се обръща внимание не само на теорията и технологията на шоуто, но и на най-необходимият елемент в него – участниците. От водещият, през съдиите, публиката и самите таланти, Йорданов зачита всяка позиция с нейните характеристики и особености с акцент към централните фигури – журито. Ценно е, че е отделена цяла подглава на тема “Етика в драматургията“, която макар и кратка се занимава с етични проблеми в изработката на риалити предавания свързани с продуцирането, манипулирането по време на ефир и постпродукция. Интересно е да има повече информация за машинации на ситуацияите в които са поставени участниците, за създаване на конфликти и драма, както и къде е границата между неетичното със своите вреди и гоненето на рейтинг... Смятам, че би могло да се разгледат и психологическите аспекти на кандидатите, какви са мотивите им да участват в риалити предаванията, както и различните ефекти върху духа на състезателите преди, по време и след появата им в ТВ риалити. Любопитно е да се отбележат и възможните ефекти върху зрителите и обществото като цяло. Това би могло да е възможно направление за бъдещи наблюдения по темата.

Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Нямам критични бележки. За мен е важно споделянето на информация, която е „зад кадър“, особено когато изследователят е ключова фигура от самото предаване. Докторантът умело съчетава различни теоретични рамки и подходи, за да разсъждава върху ролята и въздействието на ТВ риалити предаванията в съвременното общество. Особено ценно значение имат разсъжденията върху културните различия и социалните норми, които тези предавания отразяват и формират, както и аналогията при създаване на драматургия за игрален филм и ТВ формат.

Обобщено заключение и становище

Научното изследване на Николай Йорданов демонстрира значим стандарт, оригиналност и принос в областта на медийните анализи и

социологията. Проучването е добре структурирано, ясно аргументирано и подкрепено с обилен емпиричен материал. Направените изводи се опират както на личният опит на докторанта, така и на чужда литература и фактическа информация. Добавен е и чудесен илюстративен материал. Има точно съответствие между тема и съдържание. Дисертацията представлява смислен принос към разбирането на ТВ риалити предаванията за таланти и тяхното влияние върху съвременното общество. Качество на научният анализ „Драматургични и производствени аспекти в риалити предаванията за таланти“ е, че може да бъде стойностно пособие, наръчник, на студентите от кино и ТВ специалности. Разгледани са достатъчно теоретични постановки, както и практически решения за създаване на качествен специализиран ТВ формат.

Оценявам положително дисертационният труд, както и целият комплект документи, представен от докторанта и категорично гласувам с ДА. Предлагам на членовете на научното жури да присъдят на Николай Йорданов научната и образователна степен „Доктор“.

София

4.8.2024 г.

Подпис:

проф.д-р Мартин Димитров